

JAN AMOS COMENIUS

‘Wij Europeanen varen immers als het ware op één schip...’
Europae Lumina

‘We staan allen op het toneel van de grote wereld, en wat hier ook gebeurt, het betreft ons allen.’
Didactica Magna.

1592	Naissance de Jan Amos Comenius en Nivnice (Tchéquie)
1593	
1594	
1595	
1596	
1597	
1598	
1599	
1600	
1601	
1602	
1603	
1604	
1605	Fuite en Allemagne
1606	
1607	
1608	
1609	
1610	Etudes en Allemagne
1611	
1612	
1613	
1614	
1615	
1616	Devenir professeur, 1er ouvrage, consécration comme pasteur
1617	
1618	Début guerre de 30 ans
1619	
1620	
1621	
1622	
1623	Incendie de la bibliothèque de Comenius
1624	
1625	
1626	
1627	Fuite à Leszno (Pologne)
1628	
1629	
1630	
1631	Parution de "Janua Linguarum" (le portier des langues)
1632	
1633	
1634	
1635	
1636	
1637	
1638	Achèvement "Didactica Magna"
1639	
1640	
1641	Départ pour l'Angleterre, parution "Vii Lucae"
1642	Départ pour la Suède pour reformer l'enseignement
1643	
1644	
1645	
1646	
1647	
1648	
1649	
1650	Parution de "Orbis Sensualibus Pictus", "Schola Ludii", "Genus Felicitas"
1651	
1652	
1653	
1654	
1655	
1656	Destruction de la bibliothèque à Leszno par la Suède, Fuite aux Pays-Bas
1657	
1658	
1659	
1660	
1661	
1662	Sejour à Amsterdam, parution de 62 ouvrages
1663	
1664	

Comenius (1592 – 1670)

De Tsjech Comenius, een geleerde uit de 17e eeuw, was net als Leonardo DaVinci een homo universalis, een persoon die op allerlei wetenschapsterreinen actief was. We kennen hem via zijn boeken, in totaal 135 stuks. De voornaamste aspecten daarin zijn theologie, filosofie, pedagogiek en politiek.

Theologie en Filosofie

Comenius wilde de mensheid voorbereiden op de wederkomst van Christus. Om dit te bereiken hing Comenius de pansofie aan en verlangde hij één universele godsdienst, waarheid, volkerengemeenschap en taal. Kortom een verbreedering. Comenius was dus een godvrezende man.

Pedagogiek

In alle werken van Comenius komt godsdienst naar voren. Hij ziet zichzelf ook meer als theoloog dan pedagoog. Hij heeft echter wel een aantal ideeën gehad over onderwijs die nu nog worden aangehangen:

- Een opdeling in op elkaar voortbouwende scholen, in zijn ideeën drie niveaus.
- Iedereen heeft recht op onderwijs.
- Zelfstandig werken op het niveau van het kind.
- Visueel onderwijs, het toevoegen van plaatjes om het begrijpelijker te maken.

Om dit voor elkaar te krijgen schreef Comenius verscheiden leerboeken, met als voornaamste werk de *Didactica Magna*.

Politiek

Comenius' streven, zoals hierboven reeds gemeld, was om een wereld zonder oorlog te creëren waarin iedereen evenveel gerechtigheid had. Toen uiteindelijk bleek dat dit in zijn tijd, en ook nu nog niet, mogelijk was, was dit een grote teleurstelling voor hem. Na deze teleurstelling heeft hij zich teruggetrokken van het politieke toneel en is in Amsterdam, 'de pupil der steden en de trots van Nederland', gaan wonen.

Enkele citaten:

- "Als men tegen het verval van de menselijke soort wil optreden, kan dat het best gedaan worden door middel van een voorzichtige en omzichtige opvoeding van de jeugd... Daarom is opvoeden het beste wapen waarmee men zich tegen het kwaad teweer kan stellen." – *Didactica magna*.
 - "Zoals voor de gehele mensheid de hele wereld een school is, van het begin der tijden tot het eind, zo is ook de levensduur van elk mens een school, van de wieg tot het graf." – *Pampaedia*
- deel 4

